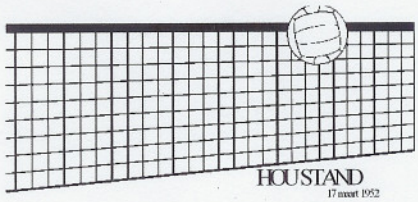
bron:www.houstand.box.nl/Jeugdwest/.../OntwikkelingSystemen.pdf

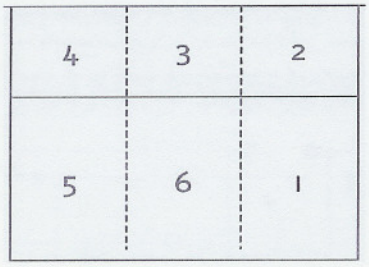

Ontwikkeling van specialisatie en spelsystemen

- **Veldindeling**
- **Spelregels**
- **Specialisatie**
- **Ontwikkeling in specialisatie**
- **Spelsystemen**
- **Serviceontvangst**
- **Aanval uit service ontvangst**
- **Blokkeren / verdedigen**
- **Aanval uit rally**
- **Voorbeeld**
- **Bijlage officiële spelregels**

Ontwikkeling van specialisatie en spelsystemen

- Afspraken over **veldindeling** (posities)

Positie 2, 3 en 4 in aanvalsvak
Positie 5, 6 en 1 in verdedigingsvak

- **Spelregels**:

  Zie bijlage A voor de officiële regels.
  In het kort: Opstellingsfout kan je maken met de speler die recht naast, voor of achter je staat. Dus 1 kan opstellingsfout maken met 2 en 6.
  De speler op positie 6 kan opstellingsfout maken met 1, 3 en 5.

  Voor een exact voorbeeld bijlage B uit de officiële regels 'opstelling van de spelers'.

- Op het **beginners nivo** wordt gespeeld **zonder specialisatie**.

- Op de **hoogste nivo** kent het volleybal de volgende **specialisaties**:

  - 1 spelverdeler (S): Set-up
  - 2 middenspelers (M): Snelle aanval en blok (midden)
  - 2 buitenspelers (B): Pass / aanval en blok (meestal op 4)
  - 1 diagonaal speler (D): Aanval en blok (meestal op pos 2) en 3 meter aanval op positie 1
  - 1 libero (L): Specialist in pass en verdediging

- De **ontwikkeling** van het beginners nivo tot een nivo met volledige specialisatie is afhankelijk van een aantal factoren zoals:

  - individuele technische nivo
  - het individuele lichamelijke vermogen / gesteldheid (bijv lengte)
  - de individuele mate van interesse in specialisatie en tactiek
  - ervaring
  - de tactische vaardigheden

- Hoe het ontwikkelings**proces** van beginners nivo (geen specialisatie) naar hoogste nivo (maximale specialisatie) verloopt, staat van te voren niet vast.
  Spelers en trainer stemmen behoefte en mogelijkheden op elkaar af om een resultaat te behalen dat

    - zoveel mogelijk naar ieders tevredenheid (spelers en trainer) is
    - de maximale mogelijkheden van de spelers en trainer benut
    - een maximaal team prestatie bevordert
    - in een maximaal tempo verloopt

- Kenmerken van actuele fase:

    - specialisatie: aanvaller en spelverdeler
    - spelverdeler op positie 3 (bereik spelverdeler ontoereikend vanuit positie 3/2)
    - teamcompositie 3-1-2
    - alleen de speler op positie 3 blokkeert

- Kenmerken eerstvolgende fase:

    - specialisatie aanvaller en spelverdeler
    - spelverdeler in meeste rotaties op positie 3/2
    - teamcompositie: 3-1-2
    - blok bestaat uit twee spelers.

- Kenmerken volgende fase(n):

    - specialisatie midden- en buitenaanvaller en spelverdeler
    - penetrerende spelverdeler (de spelverdeler uit het verdedigingsvak geeft de set-up)
    - teamcompositie: 3-2-1

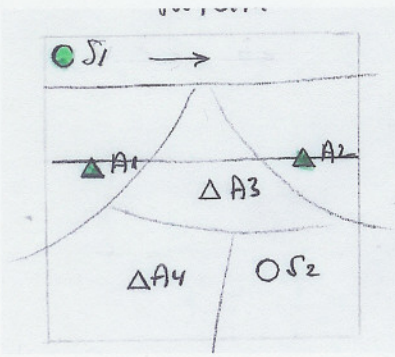
- Welke **spelsystemen** onderscheiden we:

  Voor het beschrijven volgen we voor het gemak de opeenvolgende spelsituaties:

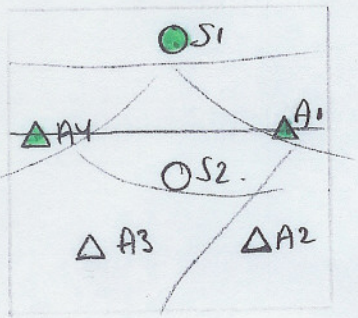
    - service ontvangst
    - aanval uit service ontvangst
    - blokkeren / verdedigen
    - aanval uit rally
    - serveren

- **Service ontvangst**

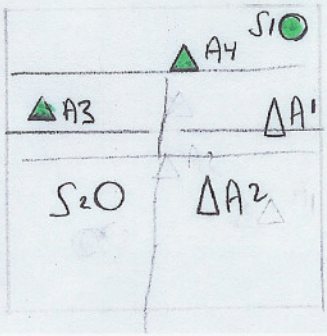
Rotatie 1

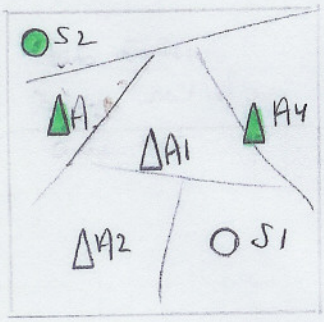
Rotatie 2

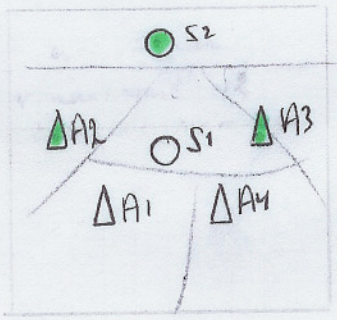
Rotatie 3

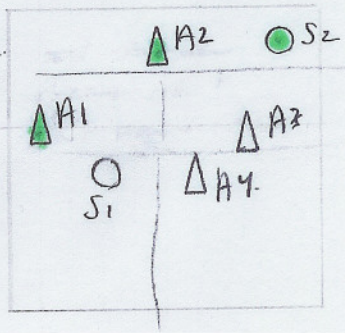
Rotatie 4

Rotatie 5

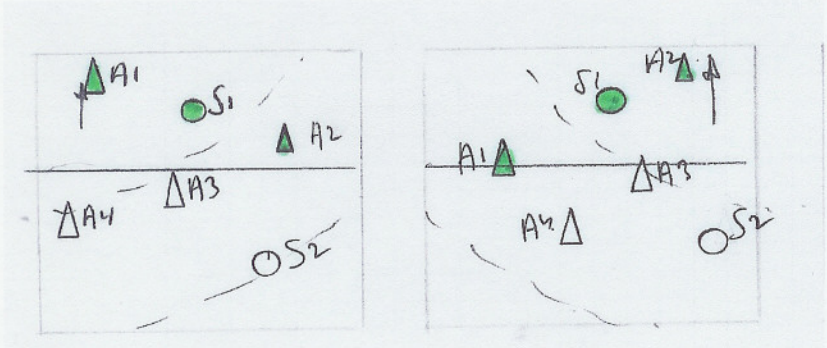

Rotatie 6

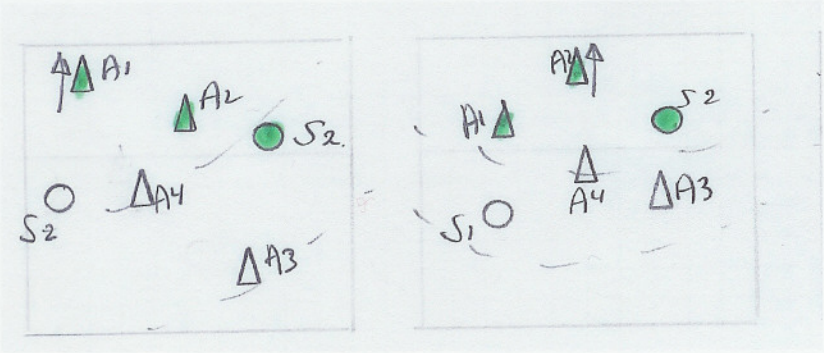

- **Aanval uit serviceontvangst**

Rotatie 1, 2, 4 en 5

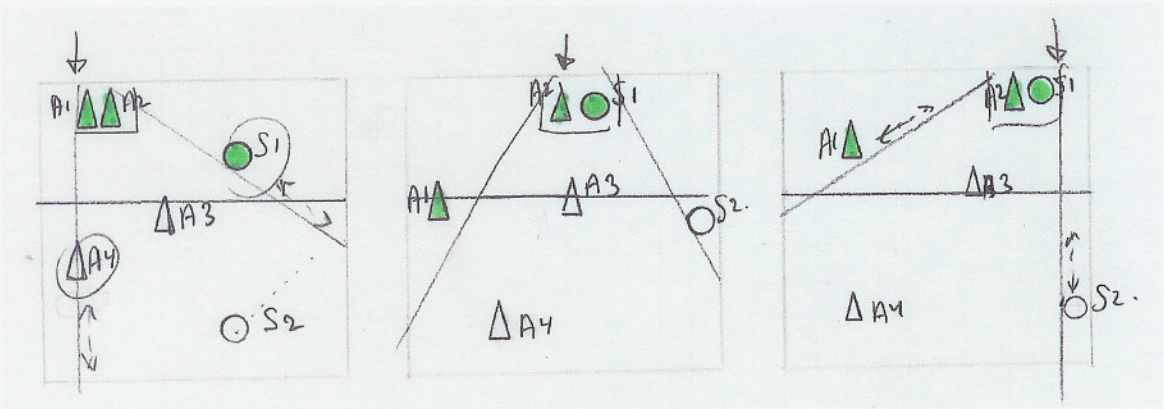

Rotatie 3 en 6

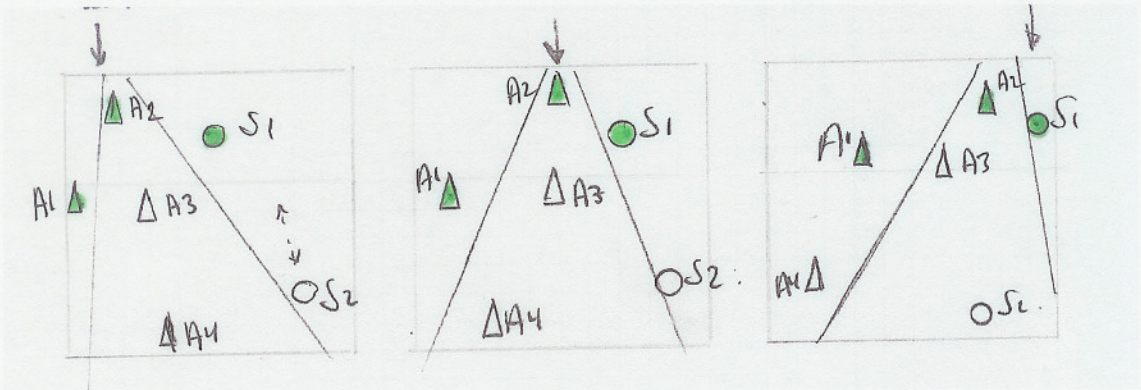

- **Blokkeren / verdedigen**

Tweemansblok

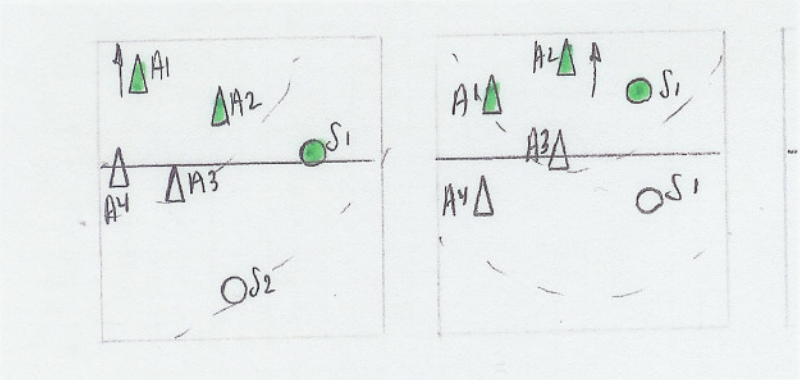

Eenmansblok

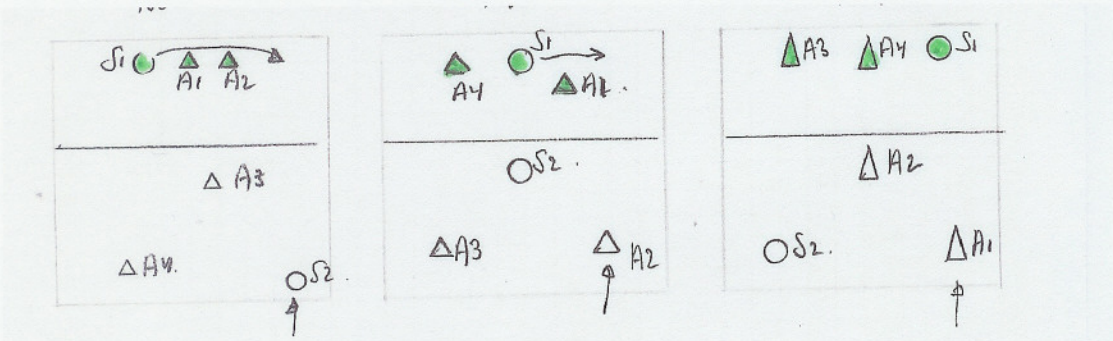
- **Aanval uit rally**

Of aanval linksvoor (positie 4) of midden (positie 3)

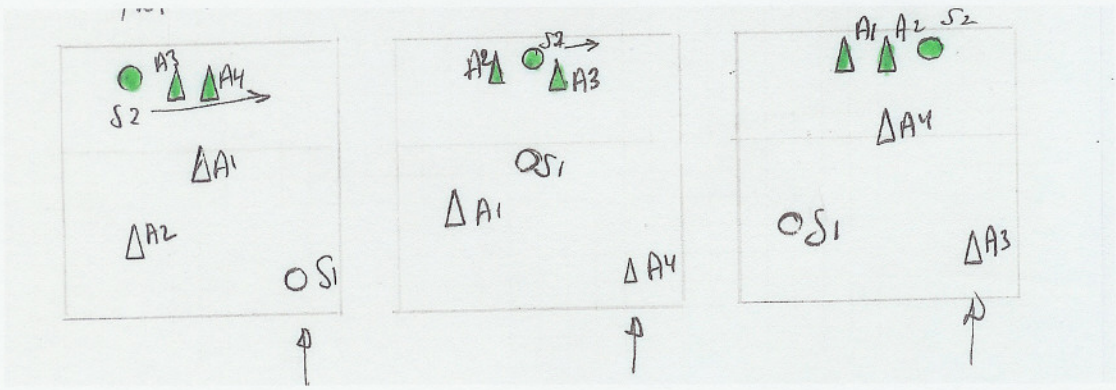

- **Opstelling bij eigen service**

Rotatie 1 Rotatie 2 Rotatie 3

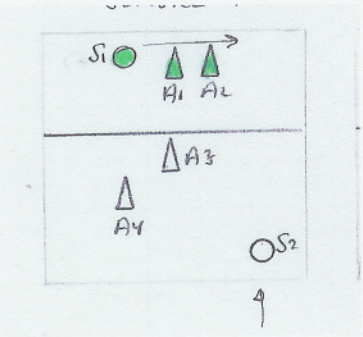

Rotatie 4 Rotatie 5 Rotatie 6

VOORBEELD OPEENVOLGENDE SPELSITUATIES

- **A 1 Service**

- **A 2 Blokkeren / verdedigen**
    - Tweemansblok; op positie 4, 3 of 2
    - speler op positie 3 blokkeert altijd;
    - speler op positie 6 verdedigt op "3 meter lijn";
    - pass naar positie 2/3

- **A 3 Aanval uit rally**
    - Set-up vanuit positie 2/3
    - Aanval op 3 of 4
    - Speler op positie 6 verdedigt op "3 meter lijn"
    - Alle spelers (behalve aanvaller) "verdedigen" eigen aanval

- **B 1 Opstelling serviceontvangst**
    - Pass afhankelijk van positie spelverdeler naar positie 2/3 of 2

- **B 2 Aanval na service ontvangst**
    - Aanval vanuit of positie 4 of 2 of
    - Aanval vanuit positie 4 of 3 afhankelijk van positie spelverdeler

- **B 3 Naar uitgangspositie voor blokkeren / verdedigen**
    - Na eigen aanval, maar voor blokkeren tegenaanval neemt spelverdeler altijd positie 2/3 in; spelverdeler blokt dus altijd op positie 2;
    - Dus in de rotaties waarbij de spelverdeler op positie 3 staat wordt na de eigen aanval gewisseld door de spelers op positie 3 en 2.

BIJLAGE OFFICIELE SPELREGELS

@ NeVoBo oktober 2001

7.4 Opstelling

Op het moment dat de bal door de serveerder wordt geslagen, moeten, met uitzondering van de serveerder, de ploegen zich in hun opslagvolgorde in het eigen veld bevinden.

Commentaar.

De aanvoerder in het veld (en enkel hij) heeft het recht (1x per set, anders is het spelophouden) aan de tweede scheidsrechter te vragen welke speler aan de beurt is om te serveren.
Op het moment van de opslag moeten de spelers – de serveerder uiteraard uitgezonderd – zich in hun eigen speelhelft bevinden. Met 1

Of 2 *voet(en) op* of *boven een zijlijn, de achterlijn orde (gehele) middenlijn staan Is nog goed. Eén van deze lijnen met de voet(en) overschrijden,* is *fout (teken* 13).

7.4.1 De posities van de spelers worden als volgt genummerd:

7.4.1.1 De drie spelers die langs het net staan opgesteld zijn de voorspelers en bezetten de posities 4 (linksvoor), 3 (midvoor), 2 (rechtsvoor).

7.4.1.2 De andere drie spelers zijn de achterspelers. Zij bezetten de posities 5 (linksachter), 6 (mitedachr), 1 (rechtsachter).

Onderlinge positie t.o.v. elkaar.

7.4.2 Iedere achterspeler moet verder van het net af staan dan de met hem corresponderende voorspeler.

7.4.2.1 De voorspelers, respectievelijk de achterspelers, moeten ten opzichte van de naast hen spelende

7.4.2.2 deelnemers opgesteld staan zoals in regel 7.4.1 is aangegeven.

De opstelling van de spelers wordt bepaald door en gecontroleerd aan de hand van de plaats van hun voeten. Deze voeten moeten als volgt

7.4.3 contact met de grond hebben (tekening 4):

Commentaar.

Het aanraken van de vioer buiten de zijlijnen met enig ander lichaamsdeel dan de voet(en) is *op het moment van de opslag eveneens verboden.*
Het scheidsrechtersteken om *aan te geven dat een speler op het moment van opslag buiten het speelveld staat,* is *het teken van opstef/ingsfout (teken* 13). *Het Is noodzakelijk de betreffende speler en de desbetreffende zijlijn daarna aan* te *wijzen.*

7.4.3.1 een deel van een voet van iedere voorspeler moet dichter bij de middenlijn zijn dan de dichtstbijzijnde voet van de met hem corresponderende achterspeler;

7.4.3.2 een deel van een voet van iedere rechter- of linkerspeler (voor- of achterspeler) moet dichter bij de met hem corresponderende zijlijn zijn dan de dichtstbijzijnde voet van de middenspeler in de eigen lijn.

Commentaar.

De *tekst moet niet zo letterlijk worden opgevat dat het fout zou zijn als een speler op het moment van opslag* om *enigerlei reden niet met twee voeten op de grond zou staan.*

7.4.4 Nadat de bal is opgeslagen mogen de spelers zich verplaatsen en elke positie in hun eigen veld en de vrije zone innemen.

7.5 OcstellinQsfout.

7.5.1 De ploeg maakt een opstellingsfout als een van haar spelers, op het moment Dat de serveerder de bal raakt, niet juist staat opgesteld (regel 7.3 en 7.4). Als de serveerder

7.5.2 bij het uitvoeren van de opslag (regel 13.4 en 13.7.1) een opslagfout maakt, wordt zijn fout beschouwd als te zijn gemaakt vóór een opstellingsfout.

Als de opslag na het raken van de bal fout gaat

7.5.3 (regel 13.7.2), wordt de opstellingsfout als zodanig bestraft.

Commentaar.

In 7.5.3 *gaat het in tegenstef/ing tot in* 7.5.2 om *twee fouten die na elkaar worden gemaakt.* De *opstef/ingsfout van de ontvangende ploeg (op het moment van het raken van de bal bij de opslag) en het na de opslag fout gaan van de bal.* De *eerst gemaakte fout (opstef/ingsfout) wordt uiteraard bestraft.*

7.5.4 Een opstellingsfout heeft tot gevolg: de ploeg

7.5.4.1 wordt bestraft met het verlies van de rally (regel 6.1.3)

7.5.4.2 de spelers moeten de juiste opstelling innemen.

Commentaar.

Zie regel 7.7.2. *(correctie van een opstellingsfout is alleen voor het einde van* de *lopende set mogelijk)*

7.6 Doordraaien.

7.6.1 De onderlinge plaats van de spelers bij het doordraaien is door de beginopstelling vastgelegd. Zij wordt gedurende de gehele set gecontroleerd aan de hand van de opslagvolgorde en de opstelling van de spelers.

Als de ploeg die de opslag ontvangt

7.6.2 het recht van opslag krijgt, moeten haar spelers kloksgewijs een positie doordraaien. De speler op positie 2 draait naar positie 1 door om de opslag uit te voeren, de speler op positie 1 draait naar positie 6 door enzovoorts.

7.7 Foutbii het dOQIgraaien.

Commentaar.

Het aanhouden van de juiste opstellingsvolgorde blijft altijd de verantwoordelijkheid van de aanvoerder en I of coach. Merkt de (tweede) scheidsrechter een foute opstelling niet direct op, dan moet deze foute opstelling worden bestraft vanaf het moment van ontstaan van deze foute opstef/ing en niet vanaf het moment waarop de (tweede) scheidsrechter de fout opmerkte.

7.7.1 Bij het doordraaien wordt een fout gemaakt als de opslag niet overeenkomstig de opslagvolgorde (regel 7.6.1) wordt uitgevoerd. Dit heeft tot gevolg:

7.7.1.1 de ploeg wordt bestraft met het verlies van de rally (regel 6.1.3)

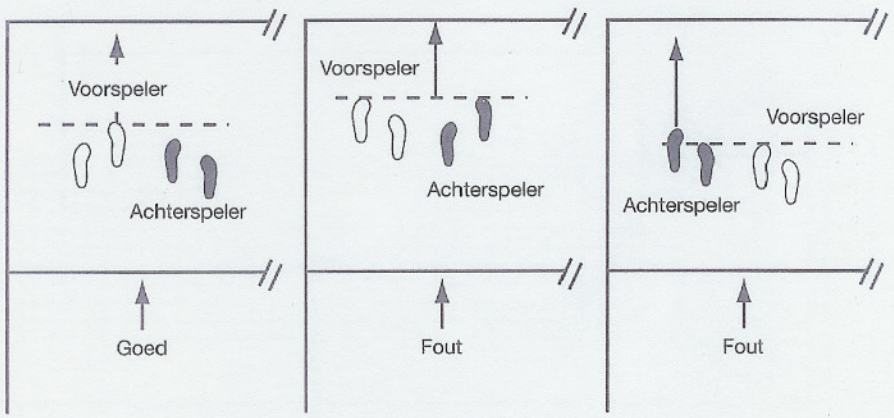
7.7.1.2 de opslagvolgorde moet worden hersteld (regel 7.6.1)

@ NeVoBo oktober 2001

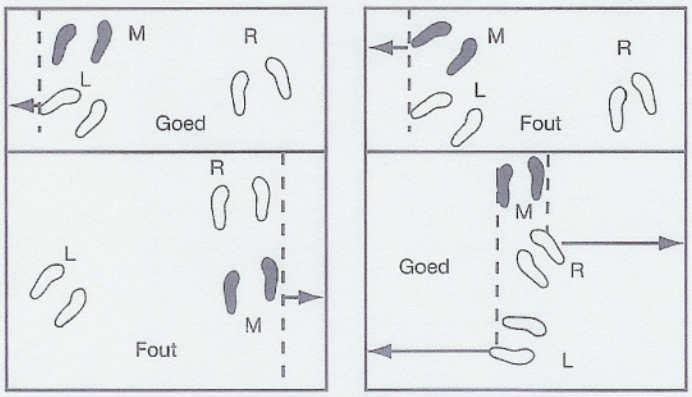
Tekening 4; regel 7.4 / 7.5

OPSTELLING VAN DE SPELERS

A bepaling van de plaats van een voorspeler en zijn corresponderende achterspeler

B bepaling van de plaats van de spelers in dezelfde lijn

L = linkerspeler
M = middenspeler
R = rechterspeler

© NeVoBo oktober 2001